

מַעֲשֵׂיכֶם בְּאוֹתוֹ הַעוֹלָם? רַעַשׁ הַקֶּבֶר וְאָמַר, קוֹמוּ לְכוּ, שְׁעַכְשׁוּ מִפִּי אֶת בְּנֵי. תִּמְהוּ וּבְרַחוּ מִשֵּׁם כַּחֲצֵי מִיל. יִשְׁבוּ עַד שֶׁהָאִיר הַבֶּקֶר. קָמוּ לְלַכְתּוֹ, וְרָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה רֵץ וּבֹרַח, וְהָיָה שׁוֹתֵת דָּם עַל כַּתְּפָיו. אֶחָזוּ בוֹ, וְסִפְּרוּ לָהֶם אֶת הַמַּעֲשֵׂה. אָמְרוּ לוֹ, מַה שָּׂמְךָ? אָמַר לָהֶם, לַחֲמָא בַר לִיּוֹאֵי. אָמְרוּ, וּמָה (כַּר) לִיּוֹאֵי בַר לַחֲמָא הָיָה אוֹתוֹ הַמֵּת. וּפְחָדוֹ לְדַבֵּר אֶתוֹ יוֹתֵר, וְלֹא חֲזָרוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זֶהוּ שְׂאֲמָרוֹ שֶׁתְּפִלוֹת הַמֵּתִים מְגַנּוֹת עַל הַחַיִּים, מִנֵּין לָנוּ? שְׂכַתוֹב וַיַּעֲלוּ בְּגַב וַיֵּבֵא עַד חֲבֵרוֹן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בַּא רְאָה, שְׁנֵי נְדָרִים נְדַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַיַּעֲקֹב, אֶחָד שֶׁיִּרְדַּע עֲמוֹ לְדוֹר עֲמוֹ בְּגָלוֹת, וְאֶחָד שֶׁיַּעֲלֶהוּ מִקְּבָרוֹ לְרֵאוֹת חֲדוֹת הַסְּיוּעַ הַקְּדוֹשׁ שְׁדָר עִם בְּנָיו. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית מו) אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִם. אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ בְּגָלוֹת, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה, כְּנֶאֱמַר (יִחְזָקָל לז) וְהֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מִקְּבָרוֹתֵיכֶם עִמִּי, וְכַתּוּב שֵׁשׁ עָלוּ שְׂבָטִים וְגו'.

דְּבַר אַחַר וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם וְגו' - אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִתְּנָה רְשׁוּת לְשָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם עַל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים. שֶׁשְּׁנִינּוּ, עַד שֶׁלֹּא מֵת יוֹסֵף, לֹא נִתַּן שְׁלֹטוֹן לְשִׁלְטֵן שֶׁל מִצְרַיִם עַל יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שֶׁמֵת יוֹסֵף, אִזּוֹ וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. וַיָּקָם - כְּמִי שֶׁהָיָה נְמוּךְ וָקָם.

[וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ וְכוּ'] רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שִׁיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךָ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. עַד שֶׁהִמְלִיךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (ישעיה מו) כֹּה אָמַר ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְכַתּוּב (דְּבָרִים לז) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ - בֵּין

עֲלָמָא. אֶתְרַגֵּישׁ קְבָרָא, וְאָמַר, אֲזִילוּ קוֹמוּ, דְּהָאִידְנָא יִלְקוֹן לְבָרִי, תְּוֹהוּ, וְעָרְקוּ מִתְּמָן כְּפַלְגָּוֹת מִיל, יִתְּבוּ עַד דְּנִהִיר צְפָרָא. קָמוּ לְמִיזֵל, חָמוּ חַד בַּר נָשׁ, דְּהָהוּ רְהִיט וְעָרְק, וְהָהוּ שְׁתִּית דְּמָא אַכְתְּפוּי, אַחְדוּ בֵּיה, וְסָח לְהוּ עוֹבְדָא, אָמְרוּ לֵיה מַה שְּׂמְךָ. אָמַר לְהוּ, לַחֲמָא בַר לִיּוֹאֵי. אָמְרוּ, וּמָה (כַּר) לִיּוֹאֵי בַר לַחֲמָא הָיָה אוֹתוֹ הַמֵּת, וּמִסְתְּפִינָא לְאַשְׁתַּעוּיִי יִתִּיר בְּהַדְּיָה. לֹא אֶהְדְּרוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי דְאָמְרוּ, דְצִלוֹתְהוֹן דְּמִתְיִיא, מְגִינָן עַל חַיִּי. מְנַלָּן. דְּכַתִּיב, (בְּמִדְבָר י"ג) וַיַּעֲלוּ בְּגַב וַיֵּבֵא עַד חֲבֵרוֹן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חַזִּי, תְּרִין נְדָרִין נְדַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לַיַּעֲקֹב. חַד, דְּיִיחָוֹת עַמִּיהָ לְמִדְרַעַמִּיהָ בְּגָלוֹתָא, וְחַד דְּיִסְקִינִיהָ מִקְּבָרֶיהָ, לְמַחְמֵי חֲדוֹתָא דְּסִייעַתָּא קְדִישָׁא דְּדִיּוּרֵי עִם בְּנוֹהֵי, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִם אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ בְּגָלוֹתָא. וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה, כְּמָה דְאֵתָּא אָמַר (יִחְזָקָל ל"ז) וְהֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מִקְּבָרוֹתֵיכֶם עִמִּי. וְכַתִּיב (תְּהִלִּים קכ"ב) שֵׁשׁ עָלוּ שְׂבָטִים וְגו'.

דְּבַר אַחַר (שְׁמוֹת א') וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם וְגו', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהָהוּא יוֹמָא, אֶתְיָהִיב לֵיה רְשׁוּתָא לְשָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם, עַל כָּל שְׂאֵר עַמִּין, דְּתֵנָּא, עַד דְּלֹא מֵת יוֹסֵף, לֹא אֶתְיָהִיב שְׁלֹטְנוֹ לְשִׁלְטָנָא דְּמִצְרַיִם עַל יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן דְּמֵת יוֹסֵף, כִּדִּין וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וַיָּקָם: כְּמָאן דְּהָהוּ מְאִיךְ וָקָם.

[וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ וְכוּ'] רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) עַד שֶׁהִמְלִיךָ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. עַד שֶׁהִמְלִיךָ: דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה מ"ד) כֹּה אָמַר יי' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וְכַתִּיב (דְּבָרִים ל"ג) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ: בֵּין